

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

SONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS GADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

CAPS DE BROT

J. LOPEZ VALDEMORO

En lo mon aristocràtich
es lo conde de las Navas,
pero en lo camp de las lletras
es un escriptor de rassa.
Fill de la terra andalussa,
en sas obras no hi ha página
que no contingui un terrós
de sal de Sevilla ó Málaga,

CRÓNICA

Una visita á la presó de Barcelona es un motiu més que suficient per emocionar-se y entristir-se.

Construït aquell edifici per albergar una comunitat religiosa que tot lo més hauria pogut constar de una cinquantena de individus, n' alberga avuy de 700 á 800, descontant als empleats, als guardians y demés dependència. Uns 800 individus sotmesos á reclusió en un siti estret, ahont de bon tros no hi caben.

En vá l' higiene, en nom de la humanitat demanará la paraula. Si en materia de processament á la justícia la pintan cega, tractant-se de la reclusió dels processats á més de cega haurian de pintar-la sorda. Es inútil que la higiene s' esforcí en alegar la quantitat mínima d' espay y de metros cúbichs d' ayre que cada ser humà necessita per subsistir en condicions adequadas á la salut del cos. Tot lo més que dirán las autoritats será que respecte á presó ja se n' está fent una de nova; que un dia ó altre s' acabarà, y que quan estigui llesta, llavoras cada pres tindrà la séva celda, cada aucell la séva gabia.

Pero entretant se prescindeix de la vida física, y lo qu' es encare pitjor, de la vida moral dels reclusos. De moment no s' hi pot fer més, y res més s' hi fá.

*
* *

Una presó com la que té avuy la segona capital d' Espanya es una sentina y un pudrimener, ahont lo contagi de tots los vicis fermenta y ahont lo contagi de totas las immoralitats troba medis de propagarse.

Si algún dia la visitan, apenas haurán passat lo cancell, no podrán menos de sentir un tuf especial altament desagradable. Es lo tuf carcelari que no 's pot confondre ab cap més. Als hospitals se sent fortor d' éter y ácit fénich; pero 'l tuf de las presons es encare pitjor, es tuf de miseria en plena fermentació: una sensació indefinible, pero molt marcada y extremadament ingrata.

Després del nas la vista. Mirin desde qualsevol finestra als patis y veurán un espectacle desconsolador. Una barreja d' homes de totas edats, mal cubert lo cos ab pellingos, lo cap plé de grenyas, la cara rebeguda, la pell del color de la brutícia. Allá s' están jugant, formant rotllos, passejantse, concertant tal vegada un cop atrevit, algún robo ó algún timo que s' efectuará baix las sevas inspiracions, fora d' aquell recinte; tal vegada instruhint als novicis en las diversas y variadas assignaturas de la maldat; tal vegada, en fí, forjant allí dintre l' autoritat y l' imposició del més atrevit, del més endurit ó del més xerraire.

Aquella abigarrada barreja que la falta de local fa de tot punt inevitable, dona lloch á que 'ls més pervertits corrompin als que no ho son tant: á que 'ls més arruixats, tallin com se sol dir lo bacallá; á que la *correcció* se transformi fàcilment en *corrupció*; á que 'ls débils sigan victimas dels forts; á que 's cobri la manta y 'l barato; á que, en una paraula, predomini per tot la forsa bruta, l' astucia y la més descarada falta d' aprensió. Caure un home no criminal en un pati de pressó, val tant com llansarlo á una gabia de fieras: ó 's torna fiera com las que hi troba ó 'n surt esgarrapat.

¿Se pot concebir una desgracia més gran que la de veure's reclús en aqueixas condicions?

*
* *

Donchs encare n' hi ha un' altra de major. Existeix á Espanya un procediment més penós y més horrible que 'l d' estar tancat. La sort del prés ambulat es mil vegadas més tremenda que la del prés sedentari.

De presos ambulants califco als que son enviats generalment de pas per ordre gubernativa.

Per medi de una ficció se suposa que 'l governador de una provincia distant reclama á un prés, y allá se l' envia, á peu, per la carretera ó 'l camiral, á petites jornadas, passant de parella en parella de la guardia-civil, mal menjat, mal vestit, pitjor calsat, rebent lo sol ó 'l fret segóns l' estació, fent nit en totas las presons ó calabossos del tránsito, en un pelegrinatje cruel y ominós que 's prolonga senmanas y mesos enters y que moltas vegadas costa la salut y fins la vida al desventurat caminant.

Menos mal, si quan aquest logra arribar al terme del seu viatge, 'l governador á qui va consignat, no trobantli culpa, se desideix á tirar-lo al carrer, puig s' han donat cassos de que un prés haja sigut enviat de pas desde Barcelona á Pontevedra y 'l governador de aquest últim punt, per acabar d' arrodonir la broma, á continuació l' haja enviat á Cádiz ó Almeria, no enviantlo més lluny per no consentirho 'ls confins de la nació, ni haverhi medi de caminar per damunt de l' aygua.

Y aixó 's fá, y aixó es d' us corrent en l' Espanya democrática, ahont ningú pot ser processat ni castigat sino per manament judicial y ab subjecció rigurosa als trámits establerts en las lleys vigents.

Imposar aquest llarch martiri no es una pena, no es un cástich: es... *una simple medida gubernativa*.

*
* *

La senmana passada, al sortir de la presó una corda de detinguts, destinats á anar de pas, se vá promoure una escena verdaderament rífena.

Tot just sortits los presos al carrer, van negarse á avansar, y com si obehissen á una conjura, tots ells s' ajeyan á terra.

Súplicas, amenassas, l' us de la forsa, tot resultava inútil pera ferlos seguir endavant. Precís hauria sigut conduhirlos á pes de brassos, y aixó ja no fora enviarlos de pas.

Se reuní molta forsa pública y molta gent.

Per un instant fins hi hagué temors de que anava á perturbarse l' ordre públich.

En presencia del governador interi, feren los presos una de las sévas caygudas, y com que anavan lligats y l' un arrastrava á l' altre, un vell que formava en la comitiva caygué també, donant un fort cop á terra y motivant que un empleat de la presó exclamés al véureho:—*¡Pobrecito!*

Lo governador interi, que deu tenir lo cor més fort, al sentir aqueixa exclamació, vá reptar al empleat que l' havia proferida, suspenentlo punt en blanch d' empleo y sou. Una vegada posat en la pendent dels temperaments rigurosos, si alguna cosa m' admira es que no 'l fés lligar y no 'l fés enviar de pas, junt ab los demés. Després de tot, lo mateix dret deu existir per ferho ab uns com ab altres.

*
* *

L' espectacle que lleugerament refereixo, presenciado per un gran número de personas y resenyat ab més ó menos pormenors per casi tots los diaris locals, ha posat de nou sobre 'l tapet la qüestió del *envío de pas*.

A ningú s' excusa que pugna ab totas las lleys

LA COMPARSA MUNICIPAL

Diu que quan ja tots los socis
s' acabaven de vestir,

per por dels xiulets del públich
no varen gosá á sortir.

y ab todas las garantías que aqueixas estableixen en favor del ciudadá.

No s' oculta tampoch á ningú que ab l' excusa de atemorisar á la gent de mal viure y á pretext d' estolviarse la policia 'l cuidado de vigilarla d' aprop, qu' es lo únich que li cal fer, se poden cometre verdaderas iniquitats contra personas innocents y hasta satisfacerse ignobles venjansas personals contra ciudadáns indefensos.

Anys enrera, segóns llavors se deya públicament, s' arribá al extrém de valerse de l' amensasa d' enviar de pas, per imposar exaccions á determinadas personas. No crech que avuy se cometi una infamia semblant; pero basta que l' abús subsisteixi, porque qualsevol dia torni á aprofitarse en aquest ó un altre sentit pitjor.

Contra aquest procediment deuen clamar ab

energía todas las personas honradas, no sols per lo que té de bárbaro, de inhumá, de arbitrari y de botxornós, sino també porque cedeix en desprestigi del principi de autoritat y contribueix á aumentar lo desgabell de dalt y de baix, en detriment de l' eficacia de las lleys.

Aquestas y sols aquestas deuen ser respectadas.

Si las lleys no bastessin pera garantir la seguretat pública y privada, un cop justificada la séva deficiencia, se 'n haurian de fer de novas; pero may s' ha de consentir que 's vulnerin per ningú y molt menos per las autoritats, que precisament atesas las prerrogativas que disfrutan, venen obligadas á ser esclavas de las prescripcions legals.

Quan los presos son enviats de pas, las lleys son enviadas á passeig; y en un país que blasona de

civilisat, no s'ha de consentir ni una cosa ni l'altra.

P. DEL O.

A UN BARRET... DE SENYORA

SONET

De forma t'han cambiat y se't carrega
cada any nou de flors, cintas, flochs y llassos,
y aixis tú, de la moda sempre en brassos
fas goig si bé se't gira y se't masega.

Mes com la téva duenya fá que brega
per conservarte bó set anys escasos,
á pesar de las plomas y 'ls pedassos
te comensa á sortir, barret, la pega.

Y está també de pega la senyora
densá que son barret ja no enamora:
y al pensarhi la pobra 's desespera
preocupantla aixó no poch ni gaire
puig un fi com lo téu se li espera:
ella allá... al hospital; tú, á cá 'l drapaire.

A. CONGOST Y SANZ.

UNA SORPRESA

Lloch de la escena: una capital europea, *archivo de la cortesia, arrullada por las auras del Mediterráneo* y qual nom me callaré pera evitar-me 'ls enredos que semblant indiscreció podria portarme.

Estém en una casa d'un dels barris elegants de la població.

Un saló de lo més *chic* que ara corra, una taula cuberta ab un comprometedor *tapete vert*, y alrededor varias senyoretas, alguna senyora y un número corresponent de senyors.

¿Qué fan?

No cal dirho; 'l *tapete vert* parla ab prou eloqüencia: jujan.

¿A qué?

Sobre la taula hi ha una piletta de cartas... cada jugadó 'n té tres á la má. Jujan á la bescambrilla.

No sembla joch fort: per allí demunt s'ols se veuhen monedas de cinch y de deu céntims.

No obstant...

—¿Y si ara de repent—diu un dels jugadors, que porta barba, cuydada ab cert esmero:—si ara de repent comparegués l'autoritat? ¿qué fariam?—

La pregunta del jugador sembla com si hagués despertat la consciencia dels demés.

—¿Qué fariam?—exclama una senyora, qu'está una mica de bon humor perque fa tres partidas que guanya:—¿qué fariam?... ¿Qu'es un joch privat la bescambrilla, per ventura?

—No ho sé—respón un altre, que no está tan alegre com ella perque pert:—la veritat es que l'autoritat aquí fa lo que vol, y si de repent se li ocoregués declarar que la bescambrilla es una diversió pecaminosa, podrian anarli al detrás ab reclamacions y protestas.

—Bé, pero ¿qué 'ns passaria si arribés aquest cas?—pregunta una mica alarimat un senyor que té una piga prop de la boca:—¿qué 'ns agafarian potser?

Lo jugador que pert no té sisquera temps de contestar: la porta del saló, que comunica directament ab la del pis, s'obra soptadament y dugas figuras humanas apareixen en aquell instant.

—¡Alto, en nom de l'autoritat!—diu una de las figuras, tirant al mateix temps un bastó de mando sobre la taula.

L'altre no diu res: se limita á treure bélicament lo sabre, quedantse previsorament al peu de la porta, perque en cas d'una tentativa de fuga d'allí no s'escapi ningú viu.

Consternació general. Lo senyor de la piga 's desmaya; las senyoras, com que no 's tracta de cap assumpto passional, se reduheixen á espantarse; l'amo de la casa maleheix interiorment lo dia en que va tenir l'ocurrencia de inaugurar lo joch de la bescambrilla; 'ls altres calculan silenciosament la distancia que deu haverhi de las finestras al pati... En fi, qui més qui menos, qui per fora qui per dins, tothom tremola. Los únichs que s'aguantan, serios y estóichs com dos espartans, son l'inspector de policia y l'agent que guarda la porta.

¿Qué fer en semblant situació?...

L'amo de la casa 's determina á parlar.

—Dech advertir á l'autoritat—diu entrançantse á cada sílaba—que 'l joch que aquí juguém no sabia que fos dels prohibits.

—¿Quín es?—pregunta l'inspector ab una veu de Mefistófeles, que realment glassa las sanchs.

—La bescambrilla.—

Rialla del inspector; pero rialla sarcástica, terriblement amenassadora.

—¿Es dir—exclama recullint la vara de damunt del *tapete*:—es dir que la bescambrilla es un joch autorisat?... ¡No es mala excusa! Sápigany entenguin que en l'*Index* dels jochs prohibits, la bescambrilla es lo primer.—

Los jugadors s'horroritzen. Los uns se miran als altres, y 'ls altres... se miran als uns. La ccsa s'embruta: alló té trassa d'acabar malament.

—En fi—torna á dir l'amo del pis, desitjós de sapiguer la sort que 'ls espera:—¿qu'hem de fer ara nosaltres?

—¿Vostés?—murmura l'inspector somrihent:—vostés no han de fer altra cosa que deixarse lligar y venir ab mí al govern civil...—

¿Deixarse lligar? ¿Anar al govern civil, per jugar á la bescambrilla?

Lo qu'era consternació es pánich: l'un se torna groch, l'altre vert, l'altre vert y groch á la vegada... ¿Al govern civil, amarrats com criminals?...

—Senyor inspector—exclama 'l senyor de la piga, que al sentir parlar de lligar ha tornat desseguida en sí:—¿no podria arreglarse aixó?

—¿Cóm?...—pregunta l'home ab molta calma.

Moments d'ansietat suprema.

—¿No podria fer los ulls grossos si li donguessim... una cantitat?

—No senyor—respón l'inspector, ab una tranquilitat qu'en certas nacions semblaria inverosímil:—aixó no pot arreglarse... sino venint ab mí en la forma que acabo de dirlos.—

Y juntant l'acció á las paraulas, diu cridant al agent, que 's passeja ab molta formalitat davant de la porta:

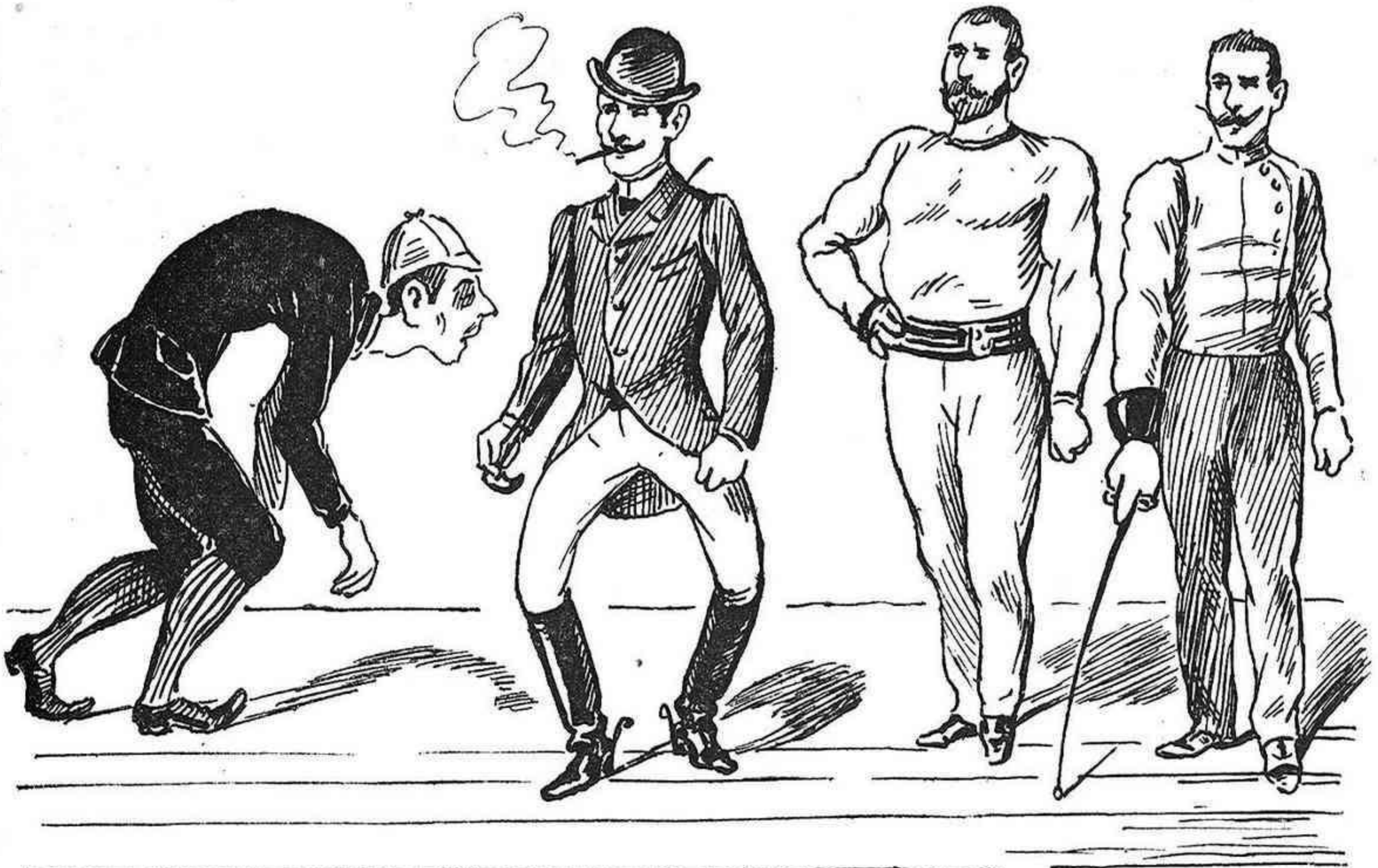
—Lliga á tots aquests senyors y senyoras... y avall.—

Aquí la desesperació dels sorpresos jugadors arriba ja al límit. ¿Es dir que va de veras?... Veyám si encare, després d'esbrinat tot, acabarán per portarlos á Ceuta... ó per donarlos garrot al mitj de la plassa pública... ¿Qui havia de pensar que una trista bescambrilla ocasionés tan malas conseqüencias?... ¿Es dir que decididament s'ha d'anar al govern civil, en cordada de presos?...

Los senyors s'arrencan los cabells; las senyoras

¡ECCE HOMO!

DEFORMITATS PRODUHIDAS PER CERTS EXERCICIS

La bicicleta

| La equitació

| La gimnástica

| La esgrima

ploran; el de la barba cuydada ab cert esmero examina ab molta atenció al inspector.... y al últim aquest y l' agent se plantan á riure.

—¿Qué?—fa tota la concurrència á coro, sentint al mateix temps renaixer l' esperança:—¿qué hi há?—

—Hi ha—fa l' inspector arrencantse 'l bigoti postís que porta—que 'ns hem sapigut disfressar ab bastanta perfecció y que us hem donat un susto de *padre y señor mío*....—

L' inspector y l' agent de policia no son res més que dos amichs de la casa que han aprofitat los dias de Carnaval pera fer una broma als jugadors de bescambrilla, entre 'ls quals figuran ells mateixos molts vespres.

Passat l' espant y restablerta l' alegria, tothom vol fer veure que s' ha menjat la partida y que ni un sol moment ha tingut por.

—Jo—diu lo senyor de la barba cuydada—desseguida qu' heu entrat he conegut que no erau polissons auténtichs.

—¿Per qué?

—Perque heu enrahonat molt, heu cridat, heu amenassat... y us heu olvidat de fer lo que fa en primer lloch tota la policia del món.

—¿Qué fá?

—Apoderarse dels diners que hi ha sobre la taula.

—¡Oh!—contesta l' inspector rihent:—no hohem fet... perque no valia la pena. ¡Si no mes hi havia calderilla!....

A. MARCH.

LO QUE NO EXISTEIX.

Per mes que 'l fals murmurar la virtut de molts confon, la experiència vé á mostrar que no existeix ningú al mon que visqui sens estimar.

Fer esment ja no precisa dels que al heroisme han dut lo molt amor per divisa, á aqueixos sers ja es sabut que l' amor los divinisa.

L' home pobre, en certs moments l' existencia te aburrida; mes en sos darrers moments fins mostra en sos moviments lo molt qu' estima la vida.

L' home rich del or avar esclau sempre dels quefers, tant sols se 'l pot admirar perque en mitj son negre etzar estima molt los diners.

El que vá ab degradació d' un al altre precipici portat pe 'l crim ó traició, no viu sens estimació, quan menos estima 'l vici.

Fins aquell que son rezel converteix en desconfiansa, en mitj sa lluyta crudel estima ab constant anhel una idea de venjansa.

Y per tot, diví ó profá, naix lo fruit d' eixa llevar

qu' en la terra 'l ser humá,
si no pot viure sens pá
menys pot viure sense amor.

DOLORS RIERA BATLLE.

CALENDARIS

Ho confesso ab tota ingenuitat: sisquera perque ab aixó venen á donarme la rahó á mí, que sempre hi mirat ab mals ulls als sabis que s' ocupan de cosas atmosféricas, sento una verdadera satisfacció al veure que ja hi ha una infinitat de diaris que comensan á faltar al respecte á aquest astrólech que baix lo nom de Noherlesoom corra per aquí fent prediccions quizenals á preus reduhits.

No sé si serà aixó un dels privilegis de la facultat ó qué: lo cas que no pot fer aquest senyor un pronóstich, que no li surti completament al revés.

Y ell tussut. Cada quizenena 'ns compareix ab lo seu calendari de profecias... y cada quizenena l' atmósfera fa tot lo contrari de lo qu' ell pronostica.

«Del dia 3 al dia 6—diu ell—plourá.»

Y del 3 al 6 fa un sol qu' estabella las pedras y 'ls astrólechs.

«Del 6 al 10, tindrém vents, tempestats y borrascas.»

Y del 6 al 10 no tením altras borrascas que las que aixecan los bomberos que regan la Rambla ab manguera.

Aquesta constancia en equivocarse 'm recorda un cas histórich que no deixa de tenir gracia.

Hi havia á Fransa fa alguns anys un astrónomo que també, com lo nostre Noherlesoom, feya profecias y publicava calendaris. No recordo 'l nom del fulano; pero pera millor inteligencia de la cosa li dirém *mússiú Martí*.

Era un istiu. Lo *mússiú* passava al camp uns quants dias. Un dematí, veyent lo cel seré y sentintse ab delit de caminar, *mússiú Martí* agafa 'l bastó y se 'n va camps y montanyas á través, desitjós de coneixer la comarca.

A lo millor de la passejada, quan l' home estava qui sab á quants kilómetros del seu allotjament, comensa 'l cel á ennuvolarse d' una manera espantosa.

—¿Qué farás, Martí? ¿Ahont te refugias ara?

No 's veyia en lloch casa, barraca ni amagatall: d' arbres n' hi havia alguns; pero l' astrónomo sabia de sobras que 'ls arbres son, en las tempestats d' istiu, un assilo molt perillós.

En tot aixó 's posa á ploure.

Lo *mússiú* comensava ja á desesperarse, quan de repent veu un pagés que venia en direcció á ell, cómodament abrigat sota un parayguas monumental.

—Bon home—li diu lo sabi—¿ahont anéu?

—A Moli-vert.

—Allí mateix poso jo. ¿Voléu deixarme colocar sota 'l vostre parayguas?

—Ab molt gust. Ja veu que hi caben perfectament vuyt ó deu personas.

Mússiú Martí y 'l pagés continuaren junts lo camí. Lo que al sabi l' intrigava era que 'l home aquell portés parayguas, sent aixís que feya pochs moments lo cel estava seré.

—¿Qu' es extrany!—li digué al fí no poguent contenirse:—¿á qué vé que duguéu parayguas?... Ja es una bona carambola...

—No senyor—respongué 'l pagés:—no es carambola ni molt menos. Al surtir de casa hi consultat

lo calendari y he vist que 'l parayguas me serviria.

—¿Quin calendari teniu?

—Lo de *mússiú Martí*.

Al sentir aixó, 'l sabi per poch se desmaya d' alegría. Afortunadament, va sapiguer aguantarse y dissimular.

—¿Es dir—insistí al cap d' un moment—que aquest calendari diu que avuy plourá?...

—No senyor—replicá 'l pagés ab molta vivesa.

—al contrari, diu que avuy no hi ha perill que plogui. Y jo ja ho sé de tota la vida: tot lo que diu lo calendari de 'n Martí, surt completament al revés... Per xo ara 'm veu ab parayguas...

Lo sabi 's mossegá 'ls llabis y callá.

¿Voldrá tal vegada 'l nostre Noherlesoom continuar las glorias d' aquell *mússiú*?

MATÍAS BONAFÉ.

BONA RESPOSTA

La nit es estrellada
las onze tocan,
y mentres los serenos
á Deu invocan,
un pobre aymant
polsant dolsa guitarra
va aixís cantant:

—¿Perqué la papallona
vola lleujera?

¿Perqué sas flors nos dona
la Primavera?

Digas, ma aymia:

¿per que 'l rossinyol canta
de nit y día?

¿Perqué lo riu mormola
quan serpenteja

pel rocam que la molsa
tendra volteja?

Digas, hermosa:

¿perqué en colors esclata
la bella rosa?

¿No sabs perque fent gala
de sa veu forta

refila l' aureneta
sobre ta porta?

Digas, pitera:

¿perqué ton balcó adorna
la enredadera?

La brisa matinera

que als arbres bressa

¿per qué remors tan dolsos
arreu endressa?

Contesta, amor:

¿per qué la blanca lluna
nos parla al cor?

.....
.....
.....

Acaba lo cantayre

tal serenata,

obra la balconada

sa dolsa ingrata

y alegre diu:

—¿No sabs perque S. Pere
cau al istiu?

FRANCISCO DE P. JUANICO.

PER CORREU

28 Octubre.

Mon volgut amich:

¿Ab quánta ansia haurás esperat per espay de

L' ART DE NO FER RES

dos mesos aquesta carta y entretant, si n' haurás fet de conjecturas á propòsit de la méva soptada y misteriosa desaparició! Allá en las aspres soletats del teu quarto d' estudi, abandonant lo cap embafat de ciencia en lo coixí dels teus brassos encrehuats sobre 'l llibre de text, haurás dedicat un recort á aquest pobre quant verdader amich teu: un punt m' haurás cregut mort, altre víctima d' alguna desgracia, sense atinar may ab la causa certa de la méva fuga.

Donchs bé, anant al grà y per treuret de duptes y congoixas et diré que del fet de haverme separat de tú, de la Universitat y de Barcelona, 'n tenim la culpa: jo, per haver donat aquest pas, y la Amadeta per forsar-mhi.

¡La Amadeta! Aquest sol nom ha de ser per tú que has estat sempre iniciat en tots mos secrets, una revelació; tot lo que á la séva invocació se t' ocorreixi, es la veritat.

Tú sabs l' opinió que 'm mereixia aquella *tiplera* no tan lleugera, per molt que ho fós, com los pensaments que inspirava—¡á mí en un sant-y-amen m' han portat xeixanta horas lluny de Barcelona!—tú has vist altras vegadas la vehemencia ab que penso y obro; tú no haurás olvidat los diálechs que entre 'ls dos sostinguerem á propòsit de la que 'n deyas, imitant á la Duse, aquella... *desgraciata*. ¿Qué haig de anyadir, donchs, perque t' acabis d'orientar?...

Ja veig com deixante caure la carta de las mans, esferehit com un pare de familia—seguim la moda; avuy aquesta alusió es la obligada—davant de una *Bella Chiquita* més ó menos pornográfica, exclamarás:

—¿Pero es possible, senyor, que aquell beneyt corri adelerat y en perjudici de la séva salut y de la fortuna de son pare, per aquests mons de Deu, darrera aquella dona y que per unas rebregadas faldillas hagi sacrificat lo porvenir, la amistad, potser... la honra?

Aixís es en realitat; mes lo meu patrimoni apenas se resent de la calaverada, perque—ara abaixo la vista modestissimament y continuo—soch *otro tenor cómico* de la companyia de la qual es ella *primera triple lleugera*.

Soch un romántich enamorats no un *inglés primo* com has pogut creure de sopte.

Ara bé ¿quedarás admirat si 't dich que ni en la

—Senyor comandant dels Xanxas:
¿vol que li digui per qué
lo séus guardias son tan mandras?
Perque imitan á vosté.

escena ni fora d' ella he dit may una sola frasse que pogués traslluhir la méva passió ni á n' ella ni á ningú? ¿Quínas son, donchs, dirás, tas intencions?

Per ara faig punt. Al temps deixo encarregat de guiarme pel bon camí.

Y no 't dich res més per avuy.

Adeu amich: escriume; no hi fa res que 'm renyis, que aixó serà per mí una proba més de la téva carinyosa amistad.

PRAT.

6 Novembre.

Amich del cor:

Agraheixo 'ls teus consells com fills del bon desitj en que t' inspiras y de l' interés que 't prens per mí; pero ara com ara 'm trobo en la impossibilitat de seguirlos.

Mes si estich com dius, á punt de naufragar en aquest mar de la passió, y ja que no escoltante desprecio la corda que 'm tira 'l bon sentit, siga ta amistad la fusta en que reposi de la lluyta...; y aixís, escoltam, y quan te conti las conseqüencias del fet, per alegrarte ab mí si son venturosas; per

consolarme si desgraciadas, que tot aixó tinch dret á esperar de la téva amistat may posada en dupte....

Lo temps á qui vaig deixar per advocat meu en aquet plet d' amor, s' ha portat com un home. No m' entretindré en detalls, t' esplicaré la meva situació present en pocas paraulas.

En la impossibilitat de guardar per mes temps lo secret, dat lo meu temperament expansiu y franch, vaig confiarlo en calitat de tal al barítono de la companyia—única persona que m' ha agradat en aquests nous mons—; ell ha tingut la debilitat de confiarlo ab las mes grans reservas á la seva senyora—un altra tiple—y naturalment, la Amadeta ja ho sab tot, y crech que no li desagradarà 'l meu amor per lo que he pogut veure en lo fondo d' aquells dos ulls hermosos.

Un últim succés ha vingut á fer mes venturosa ma sort, y es que acaban de repartirse 'ls papers de *La caza del oso*, y 'l Director m' ha donat lo de *Tolín* y á n' ella 'l de *Carola*. ¡Será la primera vegada que 'ns fem l' amor en broma ó en serio! Jo per la meva part procuraré ferli entendre del últim modo.

A tot aixó en l' horizó de prosperitat que 'm sonriu, hi veig un núvol negre.... Potser es ilusió óptica, pero 'm dona molta angunia.... Té la forma d' un vell vert riquíssim que li diuhen D. Tomás y que persegueix á la méva estrella. Lo sol pensament que pots deduhir d' aquesta noticia 'm posa fora de mí, per xó procuro no atinarhi.

De tots modos m' inspira un odi á mort aquest boch vell daurat.

Ja t' explicaré 'ls detalls del estreno de la *Caza*.

PRAT.

* *

20 Novembre.

Amich meu:

He lograt al fi quant podia desitjar.

L' Amadeta ha sentit de ma boca que l' adoro, qu' ella es l' últim fi de ma vida. ¿M' ha cregut? Haig de pensarmho perque ó jo no tinch gota de penetració ó m' ha escoltat conmoguda.... ¡Soch felis!.... ¡Excelsior!

Després hi ha hagut l' ensaig general de la *Caza del Oso*, y quan cantavam lo duo últim al dirme ella

«*Cuando dos que se quieren
se miran así....*»

m' ha semblat que 'm mirava enamorada; mes per altra part un y altre teniam bona feyna á fixarnos en la batuta del Director. Demá passat lo moment que cantarém aixó será 'l mes felis de ma vida!

D. Tomás com sempre.... mes no 'l vull recordar! Lo dia del estreno prometo escriuret.

PRAT.

* *

22 Novembre.

Amich:

Acaba de desplomarse l' altar de totas mas pasadas ilusions. Apenas tinch esma per escriuret.

Perque no quedis esperantme ab la boca badada t' explicaré 'l fet per alt: després ho sabrás tot.

Aquesta nit havem estrenat com te vaig dir *La caza del Oso*. Mentres los nostres companys feyan los dos primers quadros, ella y jo estavam entre bastidors, enrahonant del meu amor y de la felicitat que comensava á ovirar.

De sopte sonan pitos, 'ns preparém, 'ns despedim carinyosament per tornar á trobarnos desseguida en escena, y al ser allí entre monadas y rialletas arribém de pas en pas al *gran duo*—jo per mí 'n deya 'l *gran duo*—y després de dir lo meu

«*Rompe el baile resalada*»

comensa ella á cantar en los méus brassos:

«*Cuando dos que se quieren
se miran así*»

Busco frisós los seus ulls, mes no 'ls trobo; los tenia desviats, oberts, riallers; un suhor fret cubreix mon cos, sento que 'l cap se me 'n va; per un moviment nerviós em giro vers ahont ella mirava y veig assentat en un palco proceni de primer pis, roig, satisfet, ab una expressió en lo rostre de estupidés lasciva, al D. Tomás del quiento, mirantnos fit á fit y contenint casi l' alé pera seguir ab l' esguart totas las nostras evolucions.

Després.... apenas puch dir com ha acabat l' obra tan atontit m' ha deixat l' incident!... He anat á trobar al Director; li he dit que he rebut carta en la que se 'm diu que la mare está en la agonia—¡que desde 'l cel me perdoni!—; lo director ha vist mon sobresalt, y havem rescindit la contracta.

De aquí un parell de dias tornaré á véuret. No puch estarme mes entre aquesta gent.

Vaig á arreglar-me per lo viatge.

¡Ara anyoro la Universitat, los amichs, los llibres y mes que tot los teus brassos!

PRAT.

E. MARTÍ GIOL

A UNA CRITICONA

Que soch lleig dius, Concepció;
que tinch la fatxa molt rara,
que es de *rap* la meva cara
y que 'l cap tinch de *meló*,
lo nas com las *escarxofas*,
y fins de *bróquil* las camas;
que valentme de mas tramas,
per patillas, duch *garrofas*.

Dius que 't faig molta *escudella*,
que, tenint los peus de *pinya*,
lo meu cap sembla una *vinya*
sent un *pámpol* cada orella;
que vesteixo ab poca *sal*,
que duch *préssechs* á las mitjas,
que tinch los dits com *salsitjas*
y galtas de *pá* de ral;

que só un *gallina* tronera
molt *pansas*, molt enredón,
que per semblá á Calderón
fins porto bigoti y *pera*;
que estich prim com un *secall*
vivint d' *arrós*, que só un *llús*,
un *séba*, un *pop*, un *vestrús*
y mes baladrer que un *gall*;
que si en alguna ocasió
's tracta de fé algun *nap*,
en saber fer corre 'l *rap*
soch mes llest que un regidó.

Per fi, dius que si 'm rondina
ma *costella*, un cop casat
si no li dono *estofat*
li faré menjar *tunyina*,
y que abusant de mos drets,
empleant *pérfidas* manyas,
li daré *auflas*, *castanyas*,
natas, *pinyas* ó *bolets*.

Aixó y molt mes sé que has dit
referent á ma persona,
perqué no trobi cap dona
que m' accepti per marit;
mes jo, parlante formal,
haig de dirte, Concepció,

ECOS DE CARNAVAL

BARCELONA Y L' ALCALDE

—¡Mira, Pep, que te la pegan,
y que alguns del téu voltant

si tú no fas corre 'l látigo
te desacreditarán!

que al dir de mf tot aixó,
en lloch de ferme cap mal,
m' estás servint de reclam,
puig que ab tant *menjar*, puch di'
que aquella que 's casi ab mi
may podrá patir de fam.

J. VINYAS PONS.

PRINCIPAL

Lo simpátich Riquelme ha celebrat la funció de benefici, despertant ab ella las carinyosas simpatías que 'l públich li dispensa.

Com á novedat estrená la joguina titulada *En buena lid*, que li vé que ni pintada pera interpretar ab molta gracia tres tipos distints, y per imitar á alguns coneguts actors espanyols.

Molts aplausos recullí en aquesta pessa, igual que ab las demés que formavan part del programa.

* * *

La *troupe* Cereceda ha terminat los séus compromisos, deixant lo *Teatro Principal* á disposició de la companyia del fascinador Novelli.

Es segur que l' eminent actor italiá, tan admirat y volgut dels barcelonins, reanimará la decayguda temporada teatral. Si ell no ho consegueix, pleguém.

La temporada s' inaugura demá dissapte, ab l' hermosa comedia de G. Aicard *Papá Leonard*, qu' es una de las mes hermosas creacions del famós Ermete. Diumenje donará 'l *Michele Perrin*, en que tant se distingeix, y representará ademés *Un huomo d' affari* y *A solo di flauta*.

Animarse, donchs, y tingan en compte que durant la Quaresma, 'l jubileu del art, se guanya al *Principal*.

LICEO

Ahir vá donarse l' últim concert de la série.

En un dels de la semana passada s' executá música de Wagner exclussivament, demostrant tant lo director com l' orquesta una *maestría* insuperable.

En lo de diumenje 's doná la tercera audició del poema sinfónich *Henora*, alcansant los mateixos aplausos qu' en los anteriors.

En conjunt, la campanya, encare que poch próspera en resultats materials, ha servit quan menos pera posar en un lloch envejable la pericia del mestre Nicolau y l' inteligencia de la massa orquestal, digna, baix tots conceptes de alcansar la protecció decidida de tots los amants de la bona música.

* * *

Segons diuhen los periódichs, lo Sr. Bernis ha fet un viatge á Italia, al objecte de contractar una companyia d' ópera.

Li desitjém acert y fortuna en lo séu empenyo. Que 'l Liceo recobrí la vida y l' esplendor que tants beneficis morals y materials reporta á Barcelona, es també un altre desitj, del cual creyém que participa tota la ciutat. Avuy ja no podém dir que la por guardi la vinya: la por la mata.

ROMEA

Durant la senmana de Carnaval no 's registra cap novedat en aquest teatro.

La reproducció de *L' Esquilla de la Torratxa*, ab motiu del benefici del administrador Sr. Franqueza, ha donat lloch á algunas representacions de aquesta obra, la primera ab la qual en Seraffi Pitarra 's creá una reputació. Y encare avuy ha trobat aplausos y riallas, com en los bons temps de la seva aparició en escena.

TIVOLI

La temporada de Quaresma promet veure's sumament animada.

L' empresa no sols conta ab lo concurs de distingits cantants, no coneguts encare del públich de Barcelona y molt aplaudits en los teatros extrangers, sino que ademés, entre las óperas que projecta posar en escena hi figuran las següents: *Orfeo*, *Il Profeta*, *Jone*, *Aida* y *Der Freischutz*.

Ab semblants alicients no será extrany que 'l Tivoli 's converteixi en lo punt de reunió dels filarmónichs amichs de la bondat y de la baratura.

En cap més ciutat del mon hi ha un altre teatro qu' en aquests dos conceptes pugua competir ab lo Tivoli de Barcelona.

NOVEDATS

La hija maldita es un arreglo del francés, escrit ab correcció y galanura, per D. Mario L. Carmona.

La exposició continguda en l' acte primer, es clara y está notablement desenvolupada: en l' acte segón, s' ofereix un verdader conflicte dramátich impregnat d' interés. Desgraciadament, en l' acte tercer l' acció decau y presenta tendencias oberlament melodramáticas.

L' obra obtingué una interpretació esmerada.

* * *

Segueixen ab gran activitat los preparatius pera posar en escena 'l drama de Angel Guimerá, *Jesús de Nazareth*, per qual producció 'l mestre Morera ha compost alguns números de música, 'ls pintors escenógrafos Srs. Soler y Roviroza, Moragas y Vilomara s' han encarregat pel magnífich decorat, y 'l Sr. Labarta dels figurins del vestuari, que s' está confeccionant en los tallers de la casa.

CATALUNYA

A benefici del aplaudit tenor Sr. Fernández, s' estrená un monólech de circunstancias, titulat *No cantes más la Africana*, ó *los nervios de Anselmito*, que sigué molt ben rebut per part del públich numerós que assistí al espectacle. L' obra es molt graciosa, y 'l seu autor Sr. Molas y Casas sigué molt aplaudit.

* * *

Durant la temporada de Quaresma, continuará cultivantse 'l género curt. De la companyia actual quedan contractats las Sras. Pino, Gomez y Ruiz y 'ls Srs. Cerbón, Fernandez, Jerez, Estellés, Alfonso y Barrientos, y com elements nous entran á formar part de la mateixa 'l primer actor Sr. García Valero, la tiple Srta. Mesejo, la característica Matilde Guerra y 'ls Srs. Salvat, Blanco, del Pozo y altres.

La companyia te en ensaig algunas obras novas, entre las quals s' hi contan las sarsuelas *El Guirigay* y *El payaso*; y la comedia d' Enrich Gaspar *La casa de baños*.

Casi es inútil dir que continuarán las representacions de l' aplaudida é inagotable sarsuela «*El duo de la Africana*».

Alló de «*No cantes más la Africana*» eia una broma del Sr. Molas.

GRAN-VIA

Lo drama *Teodora* posat en e cena á benefici

del Sr. Guilemany vá ser molt ben rebut pel públich.

Té un caràcter marcadament francés y abunda en situacions interessants.

* * *

Dillúns tindrà lloch en aquest teatro lo benefici del petit artista Juanito Oliva, fill del celebrat actor del mateix nom, ab una funció composta del drama *L' Escorsó*, l' estreno d' una pessa del senyor Trulls, titulada *Per volguer ser concejal*, y 'l quadro de costúms, en que 'l diminut beneficiat desempenya un dels principals papers, *La cansó nova ó 'l coro de la Fraternitat*.

* * *

Obras novas en preparació: *La Quiebra*, original del famós escriptor noruech Bicornson, y *L' Argolla*, drama del Sr. Iglesias.

CIRCO EQUESTRE

S' han donat algunas representacions de la popular sarsuela: *De Sant Pol al Polo Nort*, havent-se reforçat la companyia ab nous elements.

N. N. N.

DOS ESPERÍTS

Un jorn de revolució,
al peu de una barricada,
s' hi trobaven dos valents
ab fé al cor y á la mà l' arma.
Tots dos sols resistir creyan
quant entressin á la carga,
cent caballs, que ab impaciencia
l' ordre d' atach esperavan.

En aquell moment tan crítich
lo cor els esbategava....
per si una bala de plom
los foradava la panxa.
Feyan lo valent, es cert,
mes sas camas tremolavan
y no deixavan lo puesto
sols per punt tant 'l un com l' altre.

Lo mes jove fent cor fort
va dir donantse importancia:

—Sembla que no esteu á gust
al peu de la barricada.

—Mes que vós! Tinch *esperit*
per vos y per mes de quatre.

—Poch á poch, que d' *esperit*
jo 'n tinch per vendre y darne.

—Menos llengua, donchs, minyo
y aixó 's podrá veurer ara.

Van callar y una corneta
la senyal d' atach vá darne;
los caballs al galop corran
com de carn inmensa onada
y á la barricada entran
buscant l' enemich ab rabia;
pero l' enemich no hi era:
sols allí á terra restavan
dos fusells abandonats
carregats encare ab bala.

.....

No havia encare passat
d' aqueix fet una senmana,
quan los dos *esperitats*
en lo carrer van trobarse.

Tots dos van posarse á riure
com burlantse l' un de 'l altre
y—¿ahont es aquell *esperit*?

LO QUE DIUHEN LOS VELLs

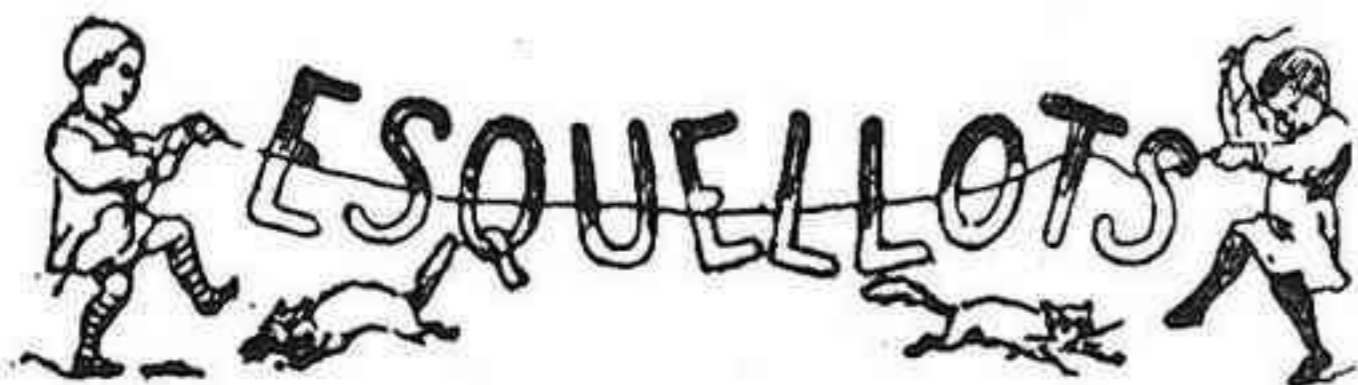

—Aixó del Carnaval cada any va més de *capa caída*.... Decididament, nosaltres ne sabian més de fe 'l ximple.

tots dos varen preguntarse,
á lo que va dí 'l mes jove;
—L' *esperit* de que us parlava
es *esperit* de trementina
que 'n tinch de molt bona classe.
—Llavoras igual que jo.
A tal punt contestá l' altre:
Sols era *esperit de ví*
l' *esperit* de que us parlava.

.....
Després vareig sapiguer
que *esperit* els ne sobrava,
perque l' un es l' adroguer
que viu á la cantonada,
y l' altre te una taberna
de molt crédit y gran fama,
ahont el que hi entra cobart
plé d' *esperit* sol anarsen.

JOSEPH MOLAS.

Ha passat lo Carnestoltas. Aquell rey de la bro-ma de altres temps més saturats de bon humor, ja no es sombra de lo que sigué. D' ell podrém dir qu' es un soberá que ha abdicat. Ja ningú creu en la monarquia, ni en la monarquia carnavalesca.

Las disfressas asquerosas que gambejan pels carrers de la ciutat, mal forjadas, mal vestidas y pitjor parladas, fan l' efecte de un núvol de polsaguera alsada per una monstruosa escombra.

No convidan gens á entretenirse, sino á caminar depressa, aclucant los ulls, y passantse la mà per la roba, si algùn de aquells mascaróns arriba á fregar-se ab nosaltres.

* * *

Una observació:

Ha pres lo Carnestoltas tal caràcter de aburrim-ent, que seria un bé suprimirlo.

Ab Carnestoltas com los actuals, la penitent Quaresma resulta completament injustificada.

La pena de mort, á despit de trobarnos á últims del sigle XIX, subsisteix encare en casi tots los països del mon. No hi ha sino que cada terra té la sé-va manera especial de matar... reos.

La tradicionalista Inglaterra emplea 'l llas es-corredor y la forca.

L' artística Fransa s' ha aferrat á l' operació quirúrgica de la guillotina, que ve á ser l' antiga destal transformada en màquina.

A Espanya s' emplea 'l garrot ó sigui 'l trenca-nous del coll.

Als Estats Units...

Pero la gran República americana mereix capi-tul apart.

* * *

En aquell país, alguns estats han procurat po-sar al servey de la pena capital, fruyt de l' anti-gua barbarie, 'ls majors adelantos de la civilisació moderna.

Y de aquí l' ensaig de las execucions eléctricas, que no han donat tots los resultats de rapidés y perfecció que 's proposavan los inventors de aquest sistema, com si 'l fluit que tals maravellas ha produhit en aquests últims temps, se rebelés á tenir una aplicació tan bárbara.

En vista de aixó ara 's tracta seriament d' em-plear l' asfixia per medi del gas.

Lo reo colcat en una celda herméticament tan-cada, moriria asfixiat pel gas, experimentant una especie de somnolencia. Y per fer més agradable aqueixa mort, lo gas s' impregnaria d' essencias perfumadas. No 's dirá á lo menos que aquesta mort no siga un refinament, sobre tot si s' hi fá intervenir l' art de la perfumeria.

* * *

Pero hi ha en aquell mateix país qui proposa una práctica més positivista.

Si 's tira endavant lo projecte, 'ls reos condem-nats á mort serán entregats als metjes. Res de but-xins. Los metjes els arreglarán els comptes some-entlos als experiments de la vivisecció.

Fins ara aquests experiments s' efectúan sols ab gossos y altres animals pacífichs: en lo sucesiu s'

efectuarán ab homes, previament insensibilitats. La ciencia 's promet fer grans adelantos per medi de aquest sistema. Se podrá observar l' acció del cervell, del cor, y de qualsevol altra entranya humana.

Aquest projecte sembla que conta entre 'ls yan-kees, sempre tan partidaris del utilitarisme, un gran número de acérrims defensors.

L' *Avenç* ha desaparecut del estadi de la premsa.

Sembla que ha mort de un empaig d' ortografia estrambótica.

Doném lo pésam als Srs. *Caças y Maçó*.

Mentres á Barcelona aumenta de dia en dia la recaudació dels consúms, á Gracia va disminuhint també de dia en dia.

¿Cóm s' explica aqueixa diferencia?

Aixó es tan misteriós com lo fet de que 'ls que perdin los cabells se quedin *calvos*.

O sino que ho digui 'l Sr. *Calvo*, secretari del Ajuntament de Gracia.

UNA...

Ha pres café, ha pres cervesa
ha pres licor á tot pasto,
y ara de bon gust pendría....
que algú li pagués lo gasto.

Sense haver estudiat una *jota*, pero perfectament documentat, es á dir: provist de un certificat ahont s' acreditava que havia guanyat curs en totas las assignaturas de la segona ensenyança, un individuo va compareixer al Institut de Segovia, aspirant á obtenir lo grau de batxiller.

Y naturalment, com no sabia res de res, se descubrí desseguida que 'l certificat que portava era fals.

* * *

Son deliciosas las respostas que feya á las preguntas dels catedràtics.

Aixís, per exemple, 'l de Física, va preguntarli:

—¿Qué es en Física la gravedad de los cuerpos?

Y 'l minyó va respondre sense vacilar:

—¿La gravedad de los cuerpos? Pues es cuando una persona se halla enferma.

Considerant lo tribunal que aixó ja era invadir los dominis de la medicina, y creyent que no 'l disgustarían fentli coneixer prácticament alguna cosa del dret penal, ell y 'ls certificats falsos que portava, van ser entregats al jutje.

Y ara si algú li pregunta per quin motiu l' han processat, podrá respondre:

—Per res: senzillament, per haver-me volgut ficar en certas *batxillerías*.

Ja tenim una tanda de pelotaris minúsculs.

El que més conta dotze anys d' edat, y 'l més alt no puja un metro de terra.

Aixís y tot dona gust veure 'l garbo ab que manejan la pilota y la *cesta*, la intenció que revelan en lo joch, l' agilitat que desplegan y la precocitat admirable de que fan gala.

Lo resum de la seva primera partida, es lo següent:—Pelotaris *petits* y entussiasme *gran*.

Dilluns al vespre una comparsa del *Niu Guerrer* graciosa parodia de la banda municipal, ab lo seu corresponent mestre Rodoreda, obsequiá á la redacció de *La Esquella de la Torratxa* ab una enginyosa serenata, tocada ab instruments de canya.

Un públich numerós presenciá l' obsequi, que agraíam de tot cor á la ben humorada societat del *Niu Guerrer*.

Los individuos divergents de la *societat catalana de concerts*, que ja no hauria de ser catalana, per no dividir-se, han organísat una serie de audicions de música de cámara.

Encare no som allá ahont aném. Ja veurán com dintre de poch aquests divergents tindrán també las sévas divergencias.

Y llavoras se veurá com refinantse la cosa fins al últim grau, mentres los uns farán música de cámara, 'ls altres se dedicarán á organísar la música de arcoba.

Feya 34 anys que D. Joan Imbert, persona á qui no tenim lo gust de coneixer, venia desempe-

LAS DONAS DE PARIS

Fot. Reutlinger.—Paris.

Mlle. Valty

De la companyia del *Café Concert*, ahont canta cançons molt lleugeras, tan lleugeras com lo seu traje. Es bastant xateta.... pero ab tot y aixó, té molt bon nas.

nyant de una manera intatxable 'l càrrech de recaudador dels drets de navegació y de la Junta de obras del Port, sense haver merescut may una nota desfavorable.

A pesar de lo qual, l' altre dia vá rebre un ofici firmat pel ministre, declarantlo cessant.

¡Quín exemple pels pobres empleats que 's desviuhen en lo cumpliment del seu deber!

¡Y després voldrán que la moralitat siga la norma de la administració pública!

Pero lo més bonich es que 'ls empleats qu' envelleixen en lo cumpliment del seu deber, no tenen cessantia, y 'ls ministres que 'ls atropellan, en pago de desgabellarho tot, quan cessan, cobran 30,000 rals.

Campoamor s' ha negat á admetre 'ls honors de la coronació que volian dispensarli alguns dels seus entussiasmas.

L' insigne autor de las *Doloras* ha dit:

—Espereu á ferho dos ó tres sigles; y si després de aquest temps encare hi ha algú que 's recordi

COM TOTHOM

—¿Qué heu fet aquest Carnestoltas?
 —¡Uf!.... D' aixó jo ja ni 'n parlo.
 No hi vist res: únicament
 m' hi cuydat d' aná á enterrarlo.

dels méus versos, llavoras jo 'us fio que no haig de oposar cap resistència á que 'm coronin.

Es de aplaudir la franca actitud del popular poeta.

Certs honors prematurs, mes que una ganga, resultan ser una *moixi-ganga*.

L' associació de la *Fulla* ha publicat la *fulla* dels seus mérits y serveys, durant lo any 1893.

L' enumeració dels mateixos ofereix un contrast que salta á la vista, del *fullero* mes decidit. Es lo següent:

Fotografias, llibres, folletos y papers pornogràfics recullits: 28,000.

Noys abandonats recullits: 4.

Se compren que resulti mes recreatiu agabellar publicacions alegres, que pobres criaturas sumidas en la miseria y l' abandono.

Aixó serà sempre un bon reclám per adquirir socis honoraris ó protectors, que s' avingan á subvencionar á la incansable associació ab un màxim de 200 pessetas anuals.

¡Quants n' hi haurá que las donarán ab gust, si 'ls permeten contemplar totas las exquisitats pornograficas recullidas pels agents de la *Fulla*!

No s' ha de perdre de vista lo que deya un caracterisat católich:

—No basta mortificar lo cos; de tant en tant també s' ha de *mortificar l' ánima*.

Alguns periódichs s' ocupan de una nova invenció consistent en una máquina per votar.

Es un aparato complicadíssim; pero 'l séu us es molt senzill. Basta que l' elector puji sobre una placa: al ferho 's posa de manifest el nom dels candidats: cada nom té un botó: lo botó s' apreta y ja está llest.

* * *

Pero ¿fins aquí qu' hem guanyat?

Los nostres grans electors, práctichs en trampas, farán sempre la séva santa voluntat, tant ab la máquina com sense ella. Si han de apretar un botó de la máquina cent vegadas, cent vegadas l' apretarán. Y si aixó no basta sempre 'ls quedarà 'l recurs que avuy emplean de falsificar las actas.

L' única máquina eficas á Espanya seria un grillet y l' enérgica resolució de colocarlo á tots los tarugistas electorals.

Xitxaretlos, que 'us creyéu dotats de una poderosa forsa magnética, llegiu y animeuvos.

Per un carrer de Nova York passava una dona hermosíssima de uns 25 anys d' edat y casada per anyadidura. Un Tenorio li clava fit á fit las dos fletxas dels seus ulls, y ella—¡Ay, qué tinch! ¡Ay, qué tinch!—se para en sech, palideix y s' acluca.

Ja está fascinada. Lo nou D. Joan, senyor y arbitre de la voluntat de l' hermosa, li diu:

—Demá á tal hora, t' espero á tal siti. Vull que hi vingas: ho mano.

* * *

Y en efecte, l' endemá ella se 'n hi anava, sense donarse'n compte, quan se veje sorpresa pel seu marit.

—¡Miserable!.... ¿Quin motiu t' hi donat jo per faltar aixís als teus debers conjugals?

Davant del marit lo Tenorio s' escama y toca pirandó, 'l fluit magnétich se desvaneix, cessa l' obsessió, y ella, com si despertés de un somni, respon:

—¡Aixó es una calumnia!.... ¡Jo t' estimo!.... Jo no estimo més que á tú.

* * *

Lo cas ha sigut sotmés á alguns doctors de fama, 'ls quals están conformes en reconeixer en ell l' existencia de la sugestió hipnótica.

Ara sols resta saber si 'ls tribunals serán de la mateixa opinió, y 's resoldrán á condemnar al Tenorio, contra 'l qual reclama 'l marit, acusantlo de haver abusat criminalment del seu poder magnétich.

* * *

Ja no falta sino que 'l fluit magnétich s' apliqui al cultiu, á la multiplicació y á la creixensa de las banyas.

Medicaments del Dr. WOOM

ixerop lactífich, per augmentar la quantitat y millorar la qualitat de la llet. Utilíssim per mares y didas.

ixerop pectoral, pera curar tota classe de tos.

ixerop antidiarreich-estomacal, per curar las diarreas y malalties de ventrell.

UNICH DEPÓSIT:

AIXEROPERIA

DEL

D. R. G. N. E. R.

Petrizol, 2, Barcelona

Editor, Rambla del Mitj, 20, Barcelona,
Llibreria Espanyola: Correu: Apartat, 2

O B R A N O V A

**À CASA
L'ALCALDE**

PER

Emili Vilanova

AB DIBUIXOS DE **M. Moliné**

Preu: 1 pesseta

NOVEDAD

DOLORES

FOESÍAS DE

FEDERICO BALART

Un tomo. Ptas. 3

CARTILLA

DE

MÁQUINAS DE VAPOR

POR

D. EUGENIO AGACINO

Un tomo 8.º — Ptas. 3'50

EDUART VIDAL Y VALENCIANO

JOCHS Y JOGUINAS

[RECORTS DE LA INFANTESA]

AB UN PRÓLECH DE

F. MIQUEL Y BADÍA

Un tomo 8.º Ptas. 2.

COMO HABEIS DE VIVIR

AVISOS Y CONSEJOS PARA SANOS Y ENFERMOS

Ó REGLAS PARA VIVIR CONFORME Á LA SANA RAZÓN Y CURAR LAS ENFERMEDADES SEGÚN LOS PRECEPTOS
DE LA NATURALEZA,

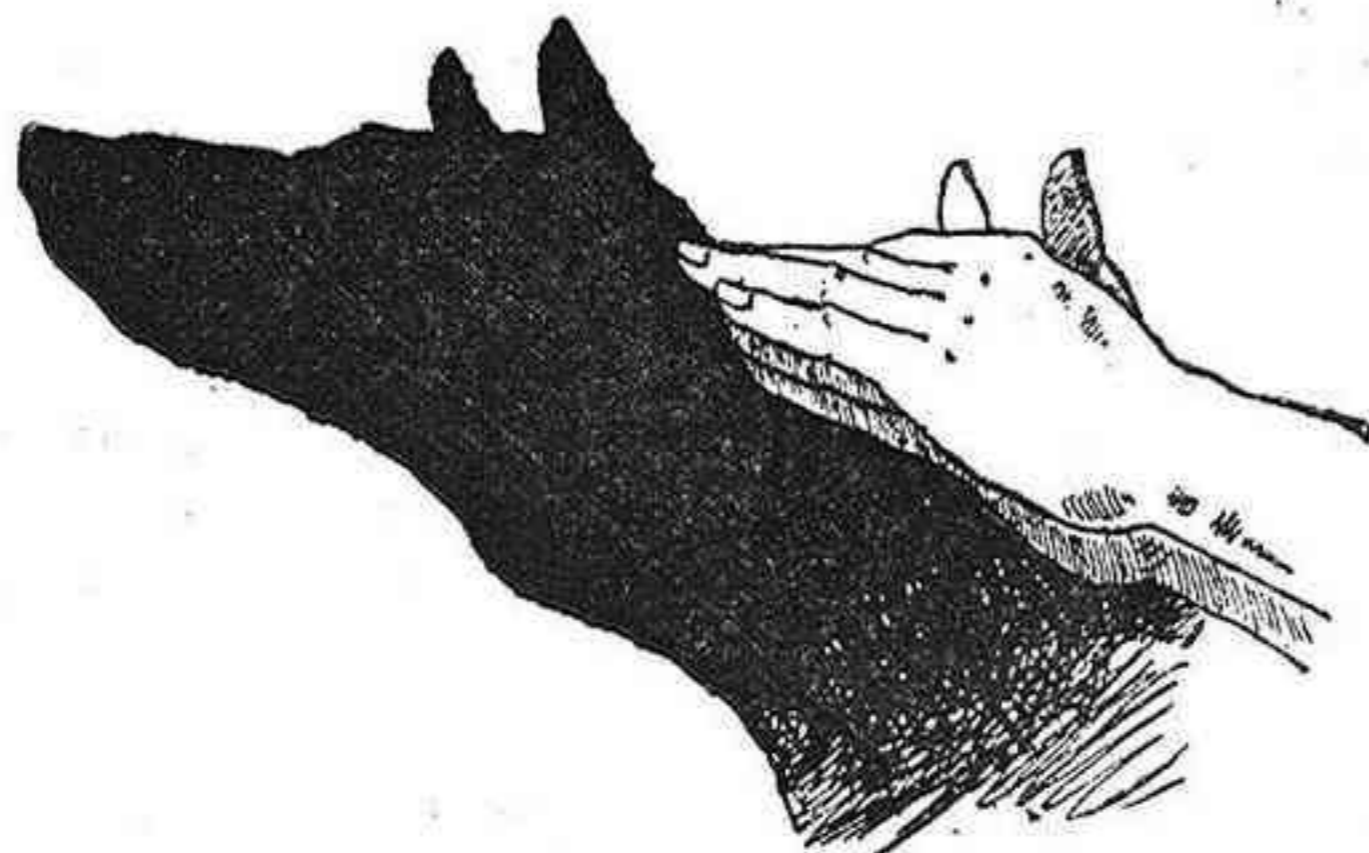
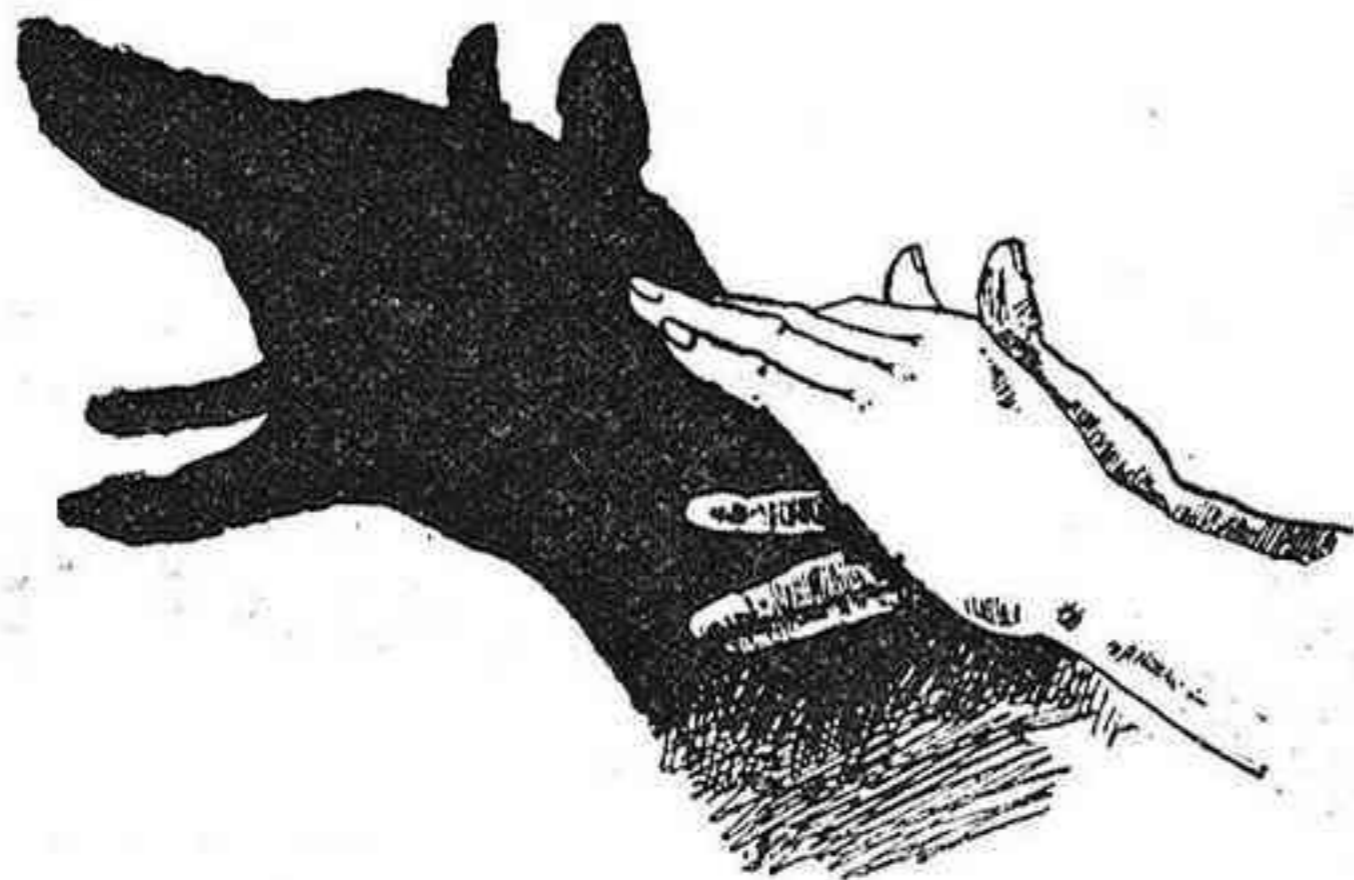
POR EL PÁRROCO **SEBASTIAN KNEIPP**

Un tomo 8.º encuadernado en tela, Ptas. 5'50

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mutuo, o bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém d' estravios. no remetent ademés 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls storgan rebaixas

DISTRACCIONS CASULANAS

(De la obra *Tom-Tit* de la casa Fuentes y Capdeville.)

LA SOMBRA DEL GOS

En lo primer dibuix, l' animal corra famolench per heure algun bon tall. En lo segón ja l' ha alcansat y se 'l empassa. ¿Observan lo bulto que li fa al baixarli pel coll?

¡Quin recurs més preciós per las donas inclinadas á certas expansions!....

—No t' irritis, marit méu, que jo no tinch la culpa de lo que passa!.... Estich segura que m' han hipnotisat.

Y més de un marit, passantse la má pel front, exclamará:

—Vaja, aixó del hipnotisme no m' ho puch treure del cap.

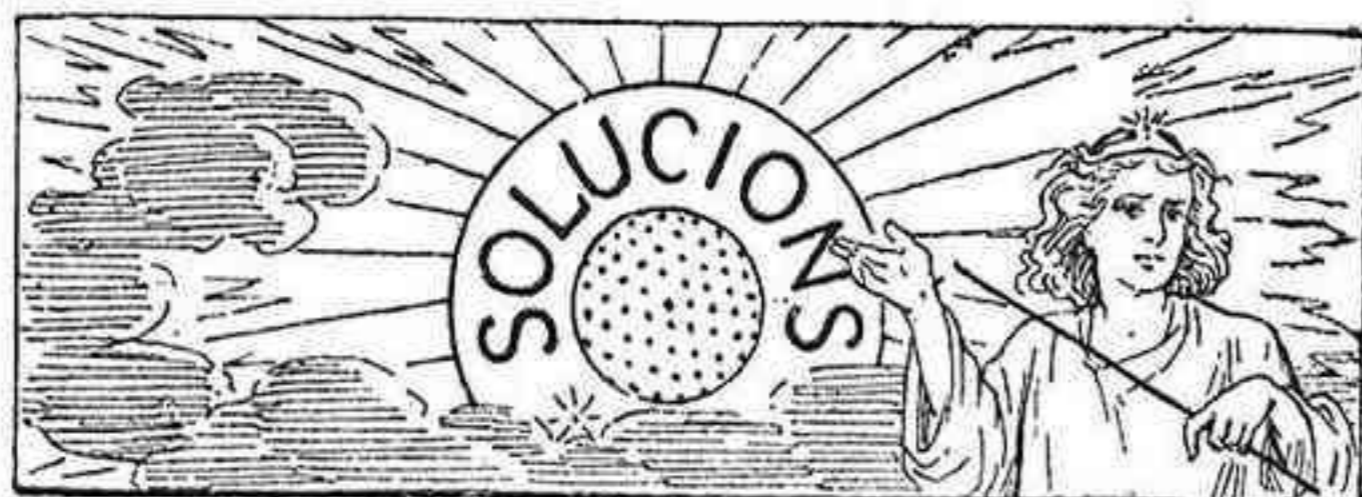
Entre amichs:

—¿Cóm es, Enrich, que als diumenjes no se 't veu en lloch?

—Perque soch un bon casat.

—Pero sense deixar de serho, podrías venir ab nosaltres com als demás dias.

—No pot ser. Aixís com los católichs consagran lo diumenje al Senyor, jo 'l consagro á la *senyora*.

A LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*An-ti-di-na-cos-mo-po-li-ta.*
- 2.ª ID.—*Car-met-lo.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Sereno-Orense.*
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*El duo de la africana.*
- 5.ª GEROGLÍFICH.—*Com mes tens, mes pretens.*

TRENCA-CAPS

XARADA

Afirmació la primera
la segona musical:
d' *hu-invers-dos* n' es Formentera
y un nom de dona total.

RAPE TENURB.

TRENCA-CLOSCAS

S. D. GERONI SALA CLUA

Formar ab aquestas llettras lo titul de un drama catalá.
E. RABASSÓ.

GEROGLÍFICH

×

VEU

UN

CONTRA

NOY DE SANS.

FILLAS DE EVA.

Ella si que pot ben dirho
ab son acent *extranjerrro*:
no es andalussa, pero
té *muchísimo salerrro*.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalt 63